

**ROBERTSON, M.E. (ED.): COMMUNICATING, NETWORKING, INTERACTING.
THE INTERNATIONAL YEAR OF GLOBAL UNDERSTANDING – IYGU
[HTTP://WWW.SPRINGER.COM/KR/BOOK/9783319454702](http://www.springer.com/kr/book/9783319454702)**

Knjiga govori o koristima koje proizlaze iz digitalnog umrežavanja za zdravstvo, obrazovanje i gospodarstvo kako u zemljama u razvoju (Sierra Leone i Papua Nova Gvineja), tako i u razvijenim zemljama. Snaga i moć institucije e-građanstva može pridonijeti gradnji održive budućnosti. U knjizi se razmatraju brojni primjeri i ideje o tome kako je moguće povezati svakodnevni život s globalnim mrežama u digitalnom svijetu na način da pridonese blagostanju čovječanstva, ali i zdravlju našega planeta. Međunarodna godina globalnog razumijevanja prepoznaje integralnu ulogu umrežavanja na razini komunikacijskih sustava, ali i na razini povezivanja ljudi, kao temelj naše bolje budućnosti.

Kratki sadržaj:

Our Natural Systems: The Basis of all Human Enterprise

Technology Trends: Working Life with »Smart Things«

Citizenship, Governance and Communication

Changing Cultures: Changing Lives – Mobilising Social media During a Health Crisis

Bridging the Digital Divide: Everyday Use of Mobile Phones Among Market Sellers in Papua New Guinea

Borna FUERST-BJELIŠ

**JOHN ABERTH, AN ENVIRONMENTAL HISTORY OF MIDDLE AGES: CRUCIBLE
OF NATURE, ROUTLEDGE, 2013, 326 STR.**

John Aberth ne ide u red uobičajenih povjesničara koji karijeru stječu na sveučilištima i institutima diljem svijeta. On je posve neobična pojava u svijetu ekohistoričara. Doktorirao je srednjovjekovnu povijest na Sveučilištu Cambridge na temi o crnoj smrti, a dosada je napisao nekoliko knjiga (Churchmen in the Age of Edward III: The Case of Bishop Thomas de Lisle (1996); From the Brink of the Apocalypse: Confronting Famine, War, Plague and Death (2000); A Knight at the Movies: Medieval History on Film (2003); The Black Death: The Great Mortality of 1348-50: A Brief History with Documents. (2005); The First Horseman: Disease in Human History (2007); Plagues in World History (2010); The Medieval Prism (2012)). Predavao je na brojnim sveučilištima (Middlebury College, the University of Vermont, St. Michael's College, the University of Nebraska, and Norwich University), a danas povremeno predaje na Vermont's Castleton State College. Vjerojatno se pitate što je to čudno? Aberth je odlučio postati manje – više neovisni istraživač te živi i radi na vlastitoj farmi te je aktivan ekolog i borac za povratak prirodi. Stoga i ne čudi što je knjigu posvetio svojim životinjama: šest konja i dvije mačke.

Autor je odlučio napraviti pothvat napisavši knjigu koja bi obuhvatila 1000 godina srednjeg vijeka (od zamišljenih granica 500. i 1500. godine) te dati prikaz gotovo cijele Europe. Knjigu je podijelio na tri dijela: Zrak, voda, zemlja; Šuma; Zvijeri.

Knjiga započinje autorovom motivacijom za pisanje (opisi recentnih okolišnih promjena u Vermontu u kojemu je odrastao i živi) te objašnjavanju pojma okoliš koji prema autoru obuhvaća fizički svijet i isključuje ljude iz njega kao i urbanu ekohistoriju. Ovakva autorova odluka prilično osiromašuje samu ideju knjige sintetskog karaktera. Aberthova generalna ideja je pokušati povezati modernu ekološku svijest sa srednjovjekovljem te pokazati kako su srednjovjekovni ljudi imaju određenu svijest o ekologiji te pokušati uočiti korijene suvremenih ekoloških pokreta u srednjem vijeku. Ovakva su razmišljanja pomalo provokativna i krajnje neobična te sam mišljenja da Aberth pomalo pati od prezentizma i uočavanja današnjeg stanja u prošlosti.

Ova je knjiga zapravo prikaz intelektualne povijesti tj. promišljanja o idejama srednjovjekovnog okoliša. To se uočava u prvom velikom djelu u kojemu se autor dotiče srednjovjekovnih (i antičkih) promišljanja o ljudskom zdravlju, ali i pojedinim elementima iz podnaslova (zrak, voda, šuma). Budući da je autorov interes Crna smrt/kuga iz 1348. godine, ovaj se događaj ističe kao središnji. U ranom su srednjem vijeku bile očite suprotnosti između ljudi i prirode (svojevrsan suparnički odnos) da bi se to kasnije promijenilo zahvaljujući toplijem vremenu pa dolazi do optimizma prema prirodi i svojevrsne suradnje. Polemizira i odbacuje ideju o čovjekovoj dominaciji nad okolišem koja se baštini iz judeo-kršćanske tradicije i uspostave saveza Boga i čovjeka. Odnos čovjeka i njegova okoliša u srednjem vijeku prolazi kroz četiri faze: a) eshatološki trijumfalizam (djelovanje svetog Augustina), b) kontradiktornost, c) suradnja, d) prijelom u 14. stoljeću (Velika glad, Crna smrt).

Aberthov je pokazivanje nove ekologije odnosno promišljenog odnosa između srednjovjekovnog čovjeka i prirode te trasiranje korijena ekoloških pokreta u to vrijeme. Ovo je prilično smiona teza i treba ju ostaviti otvorenom za raspravu. Središnji nedostatak knjige je slabašno citiranje i korištenje ekohistorijskih radova (od teorijskih djela pa do sasvim konkretnih radova o šumama, zemlji, životinjama i drugim temama kojima se bavi jer se u posljednje vrijeme javlja sve veći broj autora poput Petera Szaba, Dolly Jorgensen, Richarda Hoffmana, Verene Winiwarter, Chrisa Wickhama, Ellen Arnold i drugih koji problematiziraju ove teme pa se ne može reći da su pojedine teme potpuno neistražene).

Na kraju treba istaknuti da je knjiga među rijetkim sveobuhvatnim knjigama o srednjovjekovnoj ekohistoriji pa je samim time vrijednija (iako po kvaliteti nije ni približna knjigama Richarda Hoffmana i Ellen Arnold koje su u posljednje vrijeme izašle), a prikazi, kritike i diskusije najistaknutijih ekohistoričara za srednji vijek (Dolly Jorgensen, Ellen Arnold, Paulo Squatriti) samo to potvrđuje.

Goran ĐURĐEVIĆ

PODRAVINA, ČASOPIS ZA MULTIDISCIPLINARNA ISTRAŽIVANJA, VOL. XIII., BROJ 26, KOPRIVNICA, PROSINAC 2014., STR. 1 - 260

Drugi broj časopisa za multidisciplinarna istraživanja »Podravina« za 2014. godinu objavljen je u prosincu iste godine te sadrži deset izvornih znanstvenih radova, jedan pregledni rad i jedan rad objavljenog građe. Uz to je objavljeno i sedamnaest prikaza novih knjiga, časopisa i znanstvenih skupa. Rezultat je to rada 29 suradnika u ovome broju koji su uredili Dragutin Feletar i Hrvoje Petrić, a objavili Meridijani u suizdavaštvu sa Sveučilištem Sjever i Povijesnim društvom iz Koprivnice.

Na početku ovoga broja »Podravine« arheološku temu obradio je arheolog Robert Čimin u radu »Prilagodbe u arhitekturi podravske utvrde pojavom osmanlijske opasnosti«. Ovdje je prezentirao rezultate arheoloških istraživanja koja je provodio Muzej grada Koprivnice na ostatcima tvrđave u Koprivnici, točnije njezinom tzv. Đurđevčkom bastionu (2012. i 2013. godine) i početnih istraživanja na lokalitetu Gorbonok kod Kloštra Podravske (2014. godine). Zaključuje da su se ove, kao i neke druge vlastelinske utvrde u Podravini, u kasnome srednjem i ranome novom vijeku na različite načine modificirale kako bi odoljevale napadima Osmanlija. Lučka Lorber i Igor Žebrina s Odsjeka za geografiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mariboru napisali su rad na engleskom jeziku »The influence of the new rural development paradigm on changes in land use: the case of Pomurje region« u kojem propituju utjecaje novih smjernica za ruralni razvoj koje su definirane u okviru poljoprivredne politike Europske unije. Tema je zanimljiva za one koji se bave gospodarstvom, ali i turizmom te proučavanjem društva jer se ruralnim sredinama pristupa kao cjelinama koje čine gospodarski, ekološki, društveni i kulturni resursi. »Komparativna faunističko-mikrobiološka istraživanja bunarske vode Virja od 1986. do 1989. godine« rad je magistra biologije Dražena Podravca koji je u navedenom razdoblju prvi puta proučavao fizičko-kemijska, bakterijska i faunistička svojstva vode koju su koristili žitelji Virja kada ondje nije bilo vodo-vodnog i kanalizacijskog sustava. Karakteristike bunara (detaljno opisan njihov smještaj unutar naselja i

Ekonomska i ekohistorija
Economic- and Ecohistory

Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša

Journal for Economic History and Environmental History

Teme broja / Topics

Iz povijesti ekoliša Istre
From environmental history of Istria

Iz gospodarske povijesti Hrvatske
From economic history of Croatia

Volumen XII / Broj 12
Zagreb - Samobor 2016
ISSN 1845-5867
UDK 33 + 9 + 504.3

Nakladnici / Publishers:

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju
Society for Croatian Economic History and Environmental History
Ivana Lučića 3, HR - 10000 Zagreb
tel.: +385/1/4092-148, fax: +385/1/4092-879
sites.google.com/site/ekoekohist/

Izdavačka kuća Meridijani
p.p. 132, 10430 Samobor
tel.: 01/33-62-367, faks: 01/33-60-321
e-mail: meridijani@meridijani.com
www.meridijani.com

Glavni i odgovorni urednik / Editor-in-chief:

Hrvoje Petrić
Paul Hirt (guest editor)

Uredništvo / Editorial Staff:

Dragutin Feletar, Željko Holjevac, Mira Kolar-Dimitrijević, Dubravka Mlinarić, Nenad Moačanin,
Hrvoje Petrić, Drago Roksanđić, Mirela Slukan Altić, Ivica Šute

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Board:

Drago Roksanđić - president/predsjednik (Zagreb), Daniel Barić (Le Havre-Pariz, Francuska), Slaven Bertoša (Pula), Zrinka Blažević (Zagreb), Tatjana Buklijaš (Auckland, New Zealand), Goran Đurđević (Požega), Josip Faričić (Zadar), Borna Fürst Bjeliš (Zagreb), Boris Golec (Ljubljana, Slovenija), Hrvoje Gračanin (Zagreb), Paul Hirt (Tempe, SAD), Andrej Hozjan (Maribor, Slovenija), Halil Inalcik (Ankara, Turska), Egidio Ivetic (Padova, Italija), Silvije Jerčinović (Križevci), Karl Kaser (Graz, Austrija), Isao Koshimura (Tokio, Japan), Marino Manin (Zagreb), Christof Mauch (München, Njemačka), Kristina Milković (Zagreb), Ivan Mirnik (Zagreb), Mirjana Morosini Dominick (Washington D.C., SAD), Géza Pálffy (Budimpešta, Mađarska), Daniel Patafta (Zagreb), Hrvoje Petrić (Zagreb), Lajos Rácz (Szeged, Mađarska), Gordan Ravančić (Zagreb), Marko Šarić (Zagreb), Mladen Tomorad (Zagreb), Jaroslav Vencalek (Ostrava, Češka), Milan Vrbanus (Slavonski Brod, Zagreb), Frank Zelko (Burlington, VT, SAD), Zlata Živaković Kerže (Osijek), Ivana Žebec Šilj (Zagreb)

UDK oznake članaka / Article's UDC markups:

Ivica Zvonar

Prijelom / Layout:

Saša Bogadi

Za nakladnike / Journal directors:

Petra Somek, Hrvoje Petrić

ISSN 1849-0190 (Online)

ISSN 1845-5867 (Tisak)

Tisak / Print by:

Bogadigrafika, Koprivnica 2016 .

Adresa uredništva / Mailing addresses:

Hrvoje Petrić (editor/urednik)
Odsjek za povijest, Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
e-mail: hrvoje.petric@ffzg.hr
ili Vinka Vošickog 5, HR-48000 Koprivnica

Tiskano uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH i Koprivničko-križevačke županije

Print supported by Ministry of science, education and sport of Republic of Croatia and Koprivnica-Križevci county /

Na naslovnici / Cover:

Put Istarskog razvoda (foto: Slaven Bertoša)

Ekonomsku i ekohistoriju referiraju:

CAB Abstracts

HISTORICAL ABSTRACTS, ABC CLIO Library, Santa Barbara, California, USA

AMERICA: HISTORY AND LIFE, Washington, USA

JOURNAL OF ECONOMIC LITERATURE (JEL), Pittsburgh, USA

CENTRAL AND EASTERN ONLINE LIBRARY, Frankfurt am Main, Deutschland

ECONLIT - AMERICAN ECONOMIC ASSOCIATION, Nashville, USA